

★ FEATURE

Grote bedrijven op instorten: wie redt de Nederlandse industrie?

De basisindustrie begint Nederland te verlaten. Energieprijzen zijn torenhoog en verduurzaming stagneert. Kan Nederland het tij keren? Of biedt Europa kansen?

MAX ERICH ([HTTPS://WWW.EWMAGAZINE.NL/AUTEUR/MAX-ERICH/](https://www.ewmagazine.nl/auteur/max-erich/))

06 augustus 2025 | Leestijd: 12 minuten

Op een warme vrijdagmiddag in juni maakt Geleen zich op voor de jaarlijkse kermis. De *Gelaender Kirmes* biedt een welkome stimulans voor de lokale middenstand. Met de klanken van de kermis op de achtergrond, staat een groep van zo'n veertig mensen klaar voor een bustour. Onder leiding van een gids bezoeken ze vandaag **Chemelot** (<https://www.ewmagazine.nl/onderwerp/chemelot/>), een van de belangrijkste chemische industriecomplexen van Europa.

VAN MIJNBOW NAAR CHEMIE

Chemelot kent bijna een eeuw historie. In 1926 werd in Geleen de Staatsmijn Maurits in gebruik genomen, die uitgroeide tot de grootste kolenmijn van Nederland. Begin jaren vijftig werkten er bijna 10.000 mensen. Tien jaar later begon de neergang door goedkope buitenlandse kolen en de opmars van olie en gas.

In 1965 kondigde toenmalig minister van Economische Zaken **Joop den Uyl (PvdA)** (<https://www.ewmagazine.nl/onderwerp/joop-den-uy1/>) de sluiting van de Maurits aan.

DSM, het bedrijf achter de Staatsmijnen, koos een nieuwe koers. Op het oude mijnterrein ontwikkelde het zich tot belangrijke speler in de chemie. In 2002 verkocht DSM haar petrochemische tak aan het Saudische concern Sabic. Het DSM-terrein werd Chemelot.

Industrie en Geleen zijn dus al jaren verweven. Veel belangstellenden voor de bustour komen uit de buurt, zij willen wel eens zien wat er nu eigenlijk in hun 'achtertuin' gebeurt. Ook aan boord enkele gepensioneerden, die met trots terugkeren naar hun oude werkterrein.

Van soundbites naar stembiljet.

Ontvang duiding van *EW*

Elke dag in onze **nieuwsbrief**

Zuurstof tot nadenken.

(<https://v837.ewmagazine.nl/s/1Dgg?profileid=ffe339e6-0063-48e5-aa5a-930b019124b3>)

Het kwik overstijgt de 30 graden, maar gelukkig brengt de airco van de bus verkoeling. Vanuit het centrum van Geleen leidt de route naar de rand van de stad. Deels over oude mijnschachten, die zich nog altijd honderden meters diep onder de grond bevinden.

(<https://cdn.prod.elseone.nl/uploads/2025/08/Kopie-van-Ontwerp-zonder-titel-24.jpg>)

Het Chemelot complex in Limburg is ongeveer 900 hectare groot. (Foto: ANP)

ACHTER DE POORTEN VAN CHEMELOT

Achter de poort van Chemelot ontvouwt zich een indrukwekkend industrieel complex van zo'n 900 hectare groot. De bus rijdt langs reusachtige koeltorens en complexe fabrieksinstallaties. Kilometers vol kronkelende pijpleidingen, afgewisseld met hoge schoorstenen. Zo'n zestig fabrieken spuwen hier jaarlijks 7,5 miljard kilo product uit. Naar schatting hebben Nederlanders 300 kilo aan dagelijkse producten in huis, geproduceerd met grondstoffen uit Chemelot.

Dan passeert de bus de Campus. In de chemie spelen onderzoek en ontwikkeling een belangrijke rol. In 2012 werd daarom de Brightlands Chemelot Campus geopend, een innovatief ecosysteem voor groene chemie, circulaire materialen en biomedische toepassingen. Het moderne gebouw vormt een groot contrast met de rauwe fabrieksomgeving. De Campus huisvest zo'n 130 bedrijven, 3.000 kenniswerkers en 1.000 studenten. Het terrein wordt uitgebreid om nieuwe bedrijven te huisvesten.

Op de Campus verrijst nieuwbouw, maar vanuit de bus is goed te zien dat werklieden elders installaties afbreken. Het zijn de restanten van de naftakraker Olefins 3, die vorig jaar werd stilgelegd. Naftakrakers breken grote moleculen in nafta (een aardolieproduct) op in kleinere moleculen, die worden gebruikt om plastic en andere chemicaliën te maken.

ENERGIEPRIJZEN SLOKT CHEMELOT OP

Sabir – nog altijd verreweg de grootste speler op Chemelot – heeft nog één naftakraker in bedrijf, de Olefins 4. Wegens hoge energiekosten onderzoekt Sabir de toekomst van zijn activiteiten in Europa. Het is dé zorg van Koos van Haasteren (65), directeur van Chemelot. De hoge energiekosten frustreren de chemische industrie in Nederland. Van Haasteren is vooral ontevreden over de verschillen met andere landen. 'Als je vanuit Chemelot 10 kilometer naar het oosten of westen gaat, dan passeer je de grens. Als we dat met Chemelot zelf konden doen, zou dat al snel zo'n 50 miljoen euro aan energiekosten per jaar schelen.'

Het verschil in energielasten is inderdaad opvallend. Consultancyfirma E-Bridge verrichtte in 2024 in opdracht van de overheid onderzoek naar de verschillen met de stroomprijzen in Duitsland, België en Frankrijk. Daaruit blijkt dat de totale elektriciteitskosten van grootverbruikers in die landen tussen de 41 en 66 procent lager liggen.

De verschillen met China en de Verenigde Staten zijn nog groter. Volgens De Nederlandsche Bank (DNB) zijn de gasprijzen in Nederland bijna vier keer hoger dan in de Verenigde Staten. De energieprijzen in de EU worden ook opgedreven door het Europese Emissiehandels-systeem (ETS), dat bepaalt wat bedrijven moeten betalen voor hun CO₂-uitstoot.

VEERTIG PROCENT VAN ALLE ENERGIE

De prijs van energie is juist voor de basisindustrie van groot belang. Deze sector produceert grondstoffen die andere bedrijven nodig hebben om producten te maken. Denk aan brandstoffen uit olieraffinage en basischemicaliën voor de productie van plastics, maar ook aan basismetaleel voor de maakindustrie, en bouwmaterialen als beton en gips. Deze processen verbruiken veel energie – de basisindustrie is goed voor 40 procent van het energieverbruik in Nederland.

Toegang tot goedkoop gas, in combinatie met een gunstige ligging, maakte Nederland in het verleden aantrekkelijk. Zo ontstond een omvangrijke basisindustrie. Naast Chemelot gaat het onder meer om het cluster Rotterdam-Moerdijk, thuisbasis van enkele van de grootste olieraffinaderijen van Europa.

Andere voorbeelden zijn de IJmond met staalreus Tata Steel en het Zeeuwse industriecluster met grote fabrieken van Dow (chemicaliën) en Yara (kunstmest). De relatief hoge stroomprijs en het wegvallen van goedkoop gas maken het economisch leven in de clusters lastig. De afgelopen maanden werd de ene na de andere fabriekssluiting aangekondigd.

(<https://cdn.prod.elseone.nl/uploads/2025/08/Kopie-van-Ontwerp-zonder-titel-25.jpg>)

Dom en Yare bezitten bijna 600 hectare grond in Zeeland. (Foto: ANP)

DALENDE LIJN VOOR ZWARE INDUSTRIE

Cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek onderschrijven de moeilijke situatie. De bruto toegevoegde waarde (tegen basisprijzen) van de energie-intensieve basisindustrie – aardolie (raffinage), chemie en basismetaleel – neemt al

jaren af. Tussen 2019 en 2023 ging het om een daling van 7 procent. Met de voorlopige cijfers van 2024 erbij, komt de krimp vanaf 2019 uit op een kleine 12 procent.

Het beeld voor 2025 lijkt niet anders. Hoge energieprijzen drukken blijvend op de activiteiten van de basisindustrie. Ook Edse Dantuma (46), sectoreconoom industrie bij ING Research, ziet structurele uitdagingen. 'Nederland zal met de import van lng altijd meer betalen voor energie dan de Verenigde Staten en China. Daarnaast is op veel plekken in de wereld sprake van overcapaciteit.'

Niet alleen de Nederlandse basisindustrie ondervindt last. Ook elders in Europa zuchten bedrijven onder concurrentie uit andere delen van de wereld. De Europese Commissie onderzoekt of Chinese concurrenten profiteren van staatssteun. Het lijkt een ongelijk speelveld.

REGIO KOMT IN DE PROBLEMEN

Dat de basisindustrie hapert, is ook regionaal reden tot zorg. De belangen zijn groot. Zo stelt Chemelot dat het goed is voor bijna eenderde van de Limburgse economie. Het cluster biedt werk aan 8.500 mensen en nog eens 24.000 indirecte arbeidsplaatsen.

Ook Zeeland is bezorgd over de concurrentiepositie van de basisindustrie. Eerder dit jaar stelde Dow Terneuzen, waar 3.500 mensen werken, onderhoud uit aan haar Zeeuwse fabriek. Dat had gevolgen voor toeleveranciers uit de regio.

Volgens Jo-Annes de Bat (45), lid van de Gedeputeerde Staten namens het CDA, heeft de crisis in de basisindustrie veel impact. 'De basisindustrie is van groot belang voor de Zeeuwse economie, zowel direct als indirect. Dat moet je niet onderschatten. Een groot deel van het Zeeuwse mkb leeft van de basisindustrie. Ook bakkers, restaurants en winkels.'

FABRIEKSSIRENES LUIDEN ALARM

De crisis is voor brancheorganisaties, werkgevers en werknemers reden voor groot alarm. Op 1 juli loeiden in heel Nederland fabriekssirenes. Dit Nationaal Industrie Alarm vroeg aandacht voor de kwetsbaarheid van de sector en voor de duizenden banen die op het spel staan.

De partijen roepen de overheid al geruime tijd op om zich meer in te zetten voor een eerlijk Europees speelveld, beperking van de energiekosten en hulp bij de verduurzaming.

INDUSTRIE KRIJGT DEELS GEHOORD

Deze oproep lijkt deels geslaagd. Demissionair minister **Sophie Hermans (VVD)** (<https://www.ewmagazine.nl/onderwerp/sophie-hermans/>) van Klimaat en Groene Groei kwam de industrie eerder dit jaar tegemoet in de Voorjaarsnota. De

kostencompensatie voor grootverbruikers van stroom keert terug en er gaat een streep door een eerder aangekondigde plastic-heffing.

Ook nam de Tweede Kamer een motie aan om de nationale CO₂-heffing te schrappen. Deze heffing vormt een 'kop' boven op het Europese ETS-systeem. Hermans schrapt de heffing niet, maar heeft die wel opgeschort tot 2030. Ze wil dat de consequenties van schrappen eerst goed in beeld worden gebracht.

KLIMAATDOEL 2030 ROEPT TOT DE ORDE

Hermans ziet het belang van de basisindustrie, maar is ook verantwoordelijk voor het klimaatbeleid en de energietransitie. Die transitie verloopt moeizaam. De kans dat Nederland zijn wettelijke klimaatdoel haalt, is gering, stelt het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).

In 2030 moet de uitstoot van broeikasgassen 55 procent lager liggen dan in 1990. De laatste berekeningen gaan uit van een reductie van 45 tot 52 procent. De industrie heeft als doel om zelfs 66 procent minder uitstoot te genereren. Dat komt neer op een totale uitstoot van 29,6 megaton in 2030. Het PBL verwacht dat de industrie, rekening houdend met vastgesteld en voorgenomen beleid, blijft steken op 38,5 megaton.

(<https://cdn.prod.elseone.nl/uploads/2025/08/Kopie-van-Ontwerp-zonder-titel-26.jpg>)

Chemisch complex van Shell in Moerdijk. [Foto: ANP]

LIMBURG EN ZEELAND BOOS OP LANDELIJKE OVERHEID

Limburg wil juist harder vooruit. Chemelot heeft de ambitie om de eerste klimaatneutrale en circulaire chemische site van Europa te realiseren. Uiterlijk in 2050, maar liefst eerder. Volgens Chemelot-directeur Van Haasteren is steun van het Rijk daarbij onmisbaar. Dat zit 'm niet enkel in geld. Er gaat ook te veel tijd zitten in planning en vergunningen.

Van Haasteren noemt als voorbeeld de verzwaring van het elektriciteitsnet. Om ruimte te maken op dat drukke netwerk is aansluiting op een nieuwe hoogspanningsverbinding (380 kilovolt) cruciaal. 'In 2016 is dit traject gestart, maar de aansluiting van Chemelot – de laatste 18 kilometer – kan pas in 2032 gereed zijn. De aanleg zelf kost zo'n drie jaar. De overige tijd is plannen en vergunnen. Dat duurt te lang.'

De chemische fabrieken op Chemelot hebben veelal een onderhoudsinterval van zes jaar. Dat zijn grote projecten, die in vaktermen worden beschreven als 'turnaround'. Volgens Van Haasteren kan een fabriek op zo'n moment kiezen voor verduurzaming. 'Dat moment wil je aangrijpen, maar dat wordt moeilijk als je geen zekerheid hebt omtrent infrastructuur. Dan duurt het dus jaren tot de volgende kans zich voordoet.'

Ook in Zeeland is de frustratie groot. Het provinciebestuur wil dat de landelijke overheid de obstakels bij de verduurzaming aanpakt. Gedeputeerde De Bat: 'De industrie moet verduurzamen, maar procedures duren te lang. We moeten verder met maatwerkafspraken en zorgen dat die ook kunnen worden uitgevoerd.' De Bat wil dat de overheid bedrijven vertrouwen geeft en gaat leveren.

MAATWERK FAALT

De praktijk blijkt weerbarstig. De maatwerkafspraken zijn voor de overheid een middel om de dertig grootste industriële uitstoters sneller te laten verduurzamen. Al sinds 2022 zijn gesprekken gaande, maar tot nu toe is slechts één bindende maatwerkafpraak getekend. Een aantal bedrijven heeft wel de ambitie, maar de meerderheid is afgehaakt.

In een Kamerbrief wijt Hermans de problemen onder meer aan economische en geopolitieke omstandigheden. Sommige bedrijven hebben geen ruimte om nu te investeren in grootschalige verduurzaming. Ook blijkt die te vaak onrendabel. Daarnaast bestaan zorgen over randvoorwaarden, zoals de tijdige verzwaring van elektriciteitsnetwerken.

De problemen bij de maatwerkafspraken nopen Hermans tot andere oplossingen. Zo investeert het kabinet fors in het afvangen en opslaan van broeikasgassen en hoopt Hermans knelpunten op het stroomnet sneller te verhelpen. Ze wil meer regie nemen bij urgente hoogspanningsprojecten en wet- en regelgeving aanpassen voor kortere procedures.

TIJD VOOR EEN NIEUW INDUSTRIEEL PLAN

Vanuit een andere hoek gaan inmiddels stemmen op om de steun aan de energie-intensieve basisindustrie te staken. Advocates for the Future – een ngo die zegt op te komen voor mens en planeet – stuurde in februari een brief aan diverse leden van het (inmiddels demissionaire) kabinet. De brief werd ondertekend door prominente economen. Zij stellen dat het verstandig is de roep van de industrie tot ondersteuning te weerstaan. De economen bepleiten fundamentele keuzes.

Rens van Tilburg (51), als economic fellow verbonden aan het Instituut voor Milieuvraagstukken van de Vrije Universiteit Amsterdam, is een van de ondertekenaars. ‘De energie-intensieve bedrijven uit de basisindustrie voegen relatief weinig waarde toe aan onze economie. Tegelijkertijd verslinden ze energie en stoten ze veel broeikasgassen uit.’

NIET ALLES HOEFT GERED TE WORDEN

Volgens Van Tilburg kun je als land je middelen beter inzetten voor andere bedrijfstakken. ‘Er zijn genoeg sectoren die zitten te springen om praktisch geschoolde mensen. De toegevoegde waarde van de maakindustrie is veel groter dan die van de basisindustrie. Zet daar als land je schaarse middelen voor in.’

Van Tilburg verwijst naar onderzoek van CE Delft in opdracht van milieuorganisatie Natuur & Milieu. Daaruit blijkt dat sectoren als chemie, basismetaal en raffinage relatief weinig toegevoegde waarde leveren, afgezet tegen energieverbruik en uitstoot.

Van Tilburg hoopt dat de overheid de levensduur van sectoren niet onnodig rekt, zoals eerder met de scheepsbouw. ‘We houden vast aan het bestaande, maar dat houden we op termijn niet vol. Het uitgangspunt moet niet zijn dat we alles overeind proberen te houden. We moeten erop vertrouwen dat onze economie zich kan aanpassen, vertrouwen op de markt. Nedcar is gestopt, maar vrijwel alle oud-medewerkers zijn elders aan het werk.’

DE TOEKOMST VAN DE INDUSTRIE LIGT MISSCHIEN NIET HIER

De vraag rijst waar activiteiten zich dan moeten afspelen. In Nederland of elders in de Europese Unie? De EU moet minder afhankelijk worden van andere landen. Dat adviseerde het Draghi-rapport over het Europese concurrentievermogen vorig jaar ook.

De energie-intensieve industrie is cruciaal voor Europa’s strategische onafhankelijkheid. Oud-voorzitter van de Europese Centrale Bank Mario Draghi roept in het rapport op tot verdere investeringen in verduurzaming en het creëren van een gelijk speelveld tussen EU en andere markten.

Ook Draghi laat overigens ruimte voor relocatie. Meer coördinatie is noodzakelijk voor een goed functionerende interne markt, waarbij energie-intensieve industrieën zich

vestigen op plekken van waaruit ze het meest concurrerend zijn.

VAN NATIONAAL BELANG NAAR EUROPESE BLIK

Ook volgens Van Tilburg is een Europese blik essentieel. ‘Je kunt bijvoorbeeld kijken waar duurzame energie het goedkoopst is. In Spanje wekken zonnepanelen veel meer energie op dan hier.’ Tegelijkertijd constateert hij dat Nederland nog altijd een strategische ligging heeft, met een sterke infrastructuur en logistiek. ‘Het kan best zijn dat een deel van de basisindustrie in Nederland hierdoor overeind blijft. Het is ook niet allemaal zwart-wit. Zolang we er maar een discussie over kunnen voeren.’

Dantuma van ING Research vindt een coördinerende rol van Brussel ook goed. ‘Idealiter kijk je vanuit Europa wat je overeind wilt houden, en op welke plek.’

(<https://cdn.prod.elseone.nl/uploads/2025/08/Kopie-van-Ontwerp-zonder-titel-27.jpg>)

De Tata Steel fabriek in IJmuiden heeft een terrein van 750 hectare. (Foto: ANP)

BRUSSEL ZET CHEMIE (EINDELIJK) OP DE KAART

De Europese Commissie heeft de handschoen opgepakt en kondigde eind februari de Clean Industrial Deal aan, met 100 miljard euro voor verduurzaming. Daarop voortbouwend presenteerde de Commissie begin juli een actieplan voor de chemische industrie.

Onderdeel van het plan is de oprichting van een alliantie van lidstaten en belanghebbenden, voor cruciale chemische stoffen. Die moet het risico op onwenselijke

(fabrieks)sluitingen verminderen. Cruciale productielocaties met behoefte aan steun worden in kaart gebracht.

Voor de energie-intensieve basisindustrie in Nederland is het plan mogelijk een reddingsboei. Nederland maakt en exporteert producten die de EU als cruciaal ziet. Volgens onderzoek van PricewaterhouseCoopers (PwC) gaat het om 35 chemie- en basismetaalproducten.

NEDERLAND BELANGRIJKE LEVERANCIER VAN EUROPA

Ook leveren Nederlandse raffinaderijen brandstoffen aan militaire bases en ziet de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid raffinage en chemie als vitale processen. Bij uitval dreigt grote economische schade.

Het PwC-rapport gaat ook in op de toegevoegde waarde van de basisindustrie. Opvallend is de verwevenheid van de basisindustrie met andere sectoren, ook die in buurlanden.

Nederlandse raffinaderijen leveren niet alleen 49 procent van de Nederlandse raffinagebehoefte, maar ook 13 procent van de Duitse en 11 procent van de Belgische. De Nederlandse chemie is goed voor 54 procent van de binnenlandse vraag en daarnaast voor respectievelijk 7 en 13 procent van de Duitse en Belgische behoefte.

EUROPESE PRODUCTEN ZIJN HET DUURZAAMST

Ook de Nederlandse maakindustrie zou zonder 'eigen' basismetaal sterk afhankelijk worden van het buitenland. Een uittocht van de Nederlandse basisindustrie maakt zowel Nederland als Europa strategisch minder autonoom.

Verdere steun komt van de World Energy Council (WEC), een onafhankelijk platform van overheden, ngo's, industrie, consumenten en wetenschap. Volgens de WEC behoren producenten in Noordwest-Europa tot de meest efficiënte in CO₂-uitstoot. Ondanks hoge investeringen in vergroening zou ook verplaatsing naar buiten Europa leiden tot hoge kosten voor Europese consumenten.

ECONOMISCHE VEERKRACHT VERSUS LEEFOMGEVING

Terug naar de bustour, die inmiddels zijn einde nadert. In het centrum van Geleen wordt de rit nabesproken en kunnen de deelnemers vragen stellen. Vooral omwonenden zijn niet allemaal even blij met de aanwezigheid van een groot chemisch complex. Liever niet in mijn 'achtertuin', klinkt het meer dan eens.

Toch ontstaat op bepaalde punten ook begrip voor wat wordt gedaan op Chemelot. De grondstoffen voor producten als afwasborstels, melkpakken, legostenen, smartphones en sportkleding moeten ergens vandaan komen.

Limburg heeft ervaring met de neergang van een belangrijke economische sector. De sluiting van de mijnen werkte generaties door op sociaal-economisch gebied. Ook de

opmars van de chemie op Chemelot kon dat niet voorkomen. Wel toont het de weerbaarheid van de streek, die wederom wordt getest.

CHEMELOT BALANCEERT OP DUNNE DRAAD

Gelukkig zijn er lichtpunten. Zo koos het Franse Reju, een innovatief recyclingbedrijf, onlangs voor een nieuwe vestiging op Chemelot. De Regeneration Hub One wordt het eerste grootschalige textiel-naar-textiel-recyclingcentrum van Reju. Het industriecluster toont dat de opbouw van kennis in groene chemie van waarde is en nieuwe bedrijvigheid trekt.

Mede om die reden werkt Chemelot nu aan de Brightlands Circular Space. Deze demonstratiefaciliteit helpt circulaire plastics ontwikkelen. In 2026 moet de bouw gereed zijn, precies op tijd voor het honderdjarig bestaan van Chemelot.

Deze lichtpunten brengen hoop in bange dagen. Tegelijkertijd hangt de toekomst aan een flinterdun draadje. Dat werd begin juli nogmaals duidelijk. Pvc-fabrikant Vynova wil zijn fabriek op Chemelot sluiten. De locatie was meer dan een halve eeuw in bedrijf.

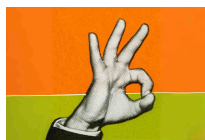
Vynova noemt wereldwijde overcapaciteit, een aanhoudend zwakke vraag, en de toenemende concurrentie uit regio's met lagere productiekosten en minder strenge regelgeving, als de boosdoeners. De sluiting kost honderd medewerkers hun baan. Het alarm vanuit de industrie klinkt luider dan ooit.

Deel dit artikel:

KLIK HIER OM DIT PREMIUM ARTIKEL CADEAU TE DOEN (MAX 3 P.M.)

AANBEVOLEN VOOR U:

RIKKE VAN GEEST

Belastingvrij schenken aan uw kind: dit moet u weten

[\(https://www.ewmagazine.nl/economie/achtergrond/2025/08/belastingvrij-schenken-kind-99783w/\)](https://www.ewmagazine.nl/economie/achtergrond/2025/08/belastingvrij-schenken-kind-99783w/)

MATTHIJS VAN SCHIE

Alleen Melania kon Trump losweken van Poetins praatjes

(<https://www.ewmagazine.nl/buitenland/opinie/2025/08/alleen-melania-kon-trump-losweken-van-poetins-praatjes-1494130/>)

RENÉ VAN RIJCKEVORSEL

‘Dit is geen Koude Oorlog – dit is veel gevaarlijker’

(<https://www.ewmagazine.nl/buitenland/achtergrond/2025/08/defensiestrategie-dick-zandee-dit-is-geen-koude-oorlog-dit-is-veel-gevaarlijker-1493430/>)

GERRY VAN DER LIST

Ook op lokaal vlak is de VVD soms best een rare partij

(<https://www.ewmagazine.nl/nederland/opinie/2025/08/ook-op-lokaal-vlak-is-de-vvd-soms-best-eeen-rare-partij-1493549/>)

MAARTEN DE GRUYTER

Waarom de overheid meer verdient aan huizen bouwen dan u denkt

(<https://www.ewmagazine.nl/opinie/opinie/2025/08/woningbouw-overheid-kosten-1494385/>)

Uw *EW* abonnement is nu nog uitgebreider!

Vanaf nu heeft u als *EW*-abonnee ook digitaal toegang tot meer dan 25 andere topmagazines. Bovendien kunt u uw onbeperkte toegang delen met 2 anderen.

Van nieuws, business tot sport en lifestyle. U vindt het allemaal in de Mijn Magazines-app.

Download de Mijn Magazines-app (<https://www.mijnmagazines.nl/app>)

GERELATEERDE ARTIKELEN

ECONOMIE

Waarom minder bedrijven investeren in verduurzaming

(<https://www.ewmagazine.nl/economie/news/2025/07/minder-bedrijven-investeren-verduurzaming-klimaatdoelen-1489016/>)

HANDELSDEAL

Een handelsdeal vol onzekerheden: heeft de EU goed onderhandeld?

(<https://www.ewmagazine.nl/buitenland/achtergrond/2025/08/een-handelsdeal-vol-onzekerheden-heeft-eu-goed-onderhandeld-1492978/>)

BOX 3

Box 3 en werkelijk rendement: zo krijgt u geld terug

(<https://www.ewmagazine.nl/economie/achtergrond/2025/08/box-3-werkelijk-rendement-teruggave-99137w/>)
